

ผนวก ง. หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานและคุณภาพการฝึกอบรมของ
แผนงานฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรม

๑. หลักการและเหตุผล

การเป็นแพทย์เฉพาะทางที่ดีในแต่ละสาขานั้น ต้องมีความรู้และวัตรปฏิบัติอย่างถูกต้องทั้งในวิชาชีพ และศาสตร์แห่งความเป็นมนุษย์และสังคม มีเจตคติที่ดีต่อผู้ป่วย ผู้รับบริการและครอบครัว ต้องสามารถ วินิจฉัยปัญหาสุขภาพอนามัยของผู้ป่วยในแต่ละสาขา ตลอดจนให้การบริบาล (holistic care) ที่ประกอบด้วย การสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันปัญหาสุขภาพ การดูแลรักษาความเจ็บป่วยและการฟื้นฟูสุขภาพ รวมทั้ง ต้องเป็นผู้บริหารทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและด้วยความสุจริต ต้องเป็นผู้ที่ติดตามค้นคว้าวิทยาการ อย่างต่อเนื่องเพื่อยังความรู้และนำมาซึ่งความเจริญงอกงามและความทันสมัยแห่งวิชาชีพ

การสร้างแพทย์เฉพาะทางที่ดีในแต่ละสาขานั้น จำเป็นต้องอาศัยการฝึกอบรมที่เป็นระบบอย่างมี ขั้นตอน สถาบันฝึกอบรมต้องมีการประกันคุณภาพแห่งการฝึกอบรมนั้น รวมทั้งต้องได้รับการตรวจสอบจาก ราชวิทยาลัยที่ควบคุมดูแล เพื่อเป็นหลักประกันแก่สังคมว่า สามารถให้การฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางในสาขา นั้นอย่างมีคุณภาพ ยังประโยชน์ต่อผู้ป่วยและสังคมได้จริง

ตามข้อ ๒๕ (๓) แห่งข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติและวุฒิบัตรเพื่อ แสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้คณะอนุกรรมการฝึกอบรม และสอบความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (อฝส.) ประเมินคุณภาพของโรงพยาบาลหรือ สถาบันฝึกอบรม ตามหลักเกณฑ์การประเมินสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านที่แพทยสภากำหนด เพื่อเสนอ ให้แพทยสภารับรองหรือยกเลิกการรับรอง โดยให้พิจารณาทุก ๕ ปี

เพื่อให้การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานและคุณภาพการฝึกอบรมของแผนงานฝึกอบรมของสถาบัน ฝึกอบรมต่างๆ เป็นไปตามมาตรฐานสากล แพทยสภาจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อรับรอง มาตรฐานและคุณภาพการฝึกอบรมของแผนงานฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรมฉบับนี้ขึ้น โดยอนุวัติตามเกณฑ์ มาตรฐานเวชบัณฑิตศึกษาของสหพันธ์แพทยศาสตรศึกษาโลกฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖ และดัดแปรให้ เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการ รวมทั้งเสนอผลการตรวจประเมินรับรองมาตรฐานและ คุณภาพการฝึกอบรมของแผนงานฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านสาขาในสถาบันฝึกอบรมต่างๆ ให้แพทยสภา รับรองหรือยกเลิกการรับรอง ตามข้อ ๒๕ (๓) แห่งข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสือ อนุมัติและวุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ รวมทั้งการ รับรองเพื่อเปิดแผนการฝึกอบรม (ข้อ ๗ วรรค ๒ ประกาศแพทยสภา เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๖๙)

๓. วิธีดำเนินการ

๓.๑ แพทยสมาคมอบหมายให้ราชวิทยาลัยต่างๆ รับผิดชอบดูแลการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ อ.ส. สาขาต่างๆ ในการดำเนินการควบคุมกระบวนการฝึกอบรมเพื่อเป็นแพทย์เฉพาะทางสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ ในการตรวจประเมินแต่ละแผนงานฝึกอบรม ให้ราชวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายตาม ๓.๑ แต่งตั้ง คณะผู้ตรวจประเมินประกอบด้วย

ก) ผู้ตรวจประเมินหลัก ประกอบด้วยประธานและผู้ตรวจประเมิน จำนวนอย่างน้อยสองคน โดย อาจเป็นผู้ตรวจประเมินจากราชวิทยาลัยเดียวกันหรือต่างราชวิทยาลัยก็ได้ แต่ผู้ทำหน้าที่ประธานคณะผู้ตรวจ ประเมินต้องเป็นผู้ตรวจประเมินหลักจากราชวิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลสาขานั้น ทั้งนี้ผู้ตรวจ ประเมินหลักต้องไม่เป็นบุคลากรของสถาบันฝึกอบรมที่ขอรับการตรวจประเมิน

ข) ผู้ตรวจประเมินร่วม จำนวนไม่เกินห้าคน โดยอาจเป็นผู้ตรวจประเมินจากราชวิทยาลัยเดียวกัน หรือต่างราชวิทยาลัยก็ได้

ทั้งนี้ผู้ตรวจประเมินร่วมจะขอให้แพทยสภาแต่งตั้งให้เป็นผู้ตรวจประเมินหลักต่อไปได้ ผลการ ประเมินให้ใช้มติของผู้ตรวจประเมินหลักเท่านั้น

๓.๓ ภายหลังจากการตรวจประเมิน ให้แผนงานฝึกอบรมส่งหลักฐานของตัวบ่งชี้ตามมิติที่ยังขาดไปยังราช วิทยาลัยที่ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลสาขานั้น เพื่อส่งต่อให้คณะผู้ตรวจประเมินลงความเห็นผลการประเมิน ขั้นสุดท้าย

๓.๔ ให้ราชวิทยาลัยส่งผลการตรวจประเมินที่ผ่านการอนุมัติจากราชวิทยาลัยนั้นแล้ว ไปยังแพทยสภา เพื่อขอรับการรับรองตามข้อ ๒๕ (๓) แห่งข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์การออกหนังสืออนุมัติและ วุฒิบัตรเพื่อแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้แล้วเสร็จภายในสองปี นับจากวันที่แผนงานฝึกอบรม (มคอ.๒) ดังกล่าวได้รับการอนุมัติ

๓.๕ เมื่อแพทยสภารับรองหรือยกเลิกการรับรองแผนงานฝึกอบรมใดแล้ว ให้เลขาธิการแพทยสภาแจ้ง ผลการรับรองหรือยกเลิกการรับรองเป็นทางการไปยังราชวิทยาลัยและสถาบันฝึกอบรมที่เกี่ยวข้อง โดยมีอายุ การรับรองห้าปี

๔. องค์ประกอบมิติการประเมิน (ผนวก ข. หรือ ค.)

ประกอบด้วยหัวข้อการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานเวชบัณฑิตศึกษาของสหพันธ์แพทยศาสตรศึกษา โลก ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๘ (Postgraduate Medical Education WFME Global Standards for Quality Improvement: the 2023 Revision) ที่ดัดแปลงให้เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย ดังต่อไปนี้

๔.๑ Area 1: MISSION AND VALUES พันธกิจและค่านิยม

๔.๒ Area 2: CURRICULUM หลักสูตรการฝึกอบรม

๔.๓ Area 3: ASSESSMENT การประเมิน

๔.๔ Area 4: POSTGRADUATE DOCTORS ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

๔.๕ Area 5: TEACHERS อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม

๔.๖ Area 6: EDUCATION AND TRAINING RESOURCES ทรัพยากรทางการศึกษาและการ
ฝึกอบรม

๔.๗ Area 7: Quality Improvement การปรับปรุงคุณภาพ

๔.๘ Area 8: GOVERNANCE AND ADMINISTRATION ธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการ

๕. วิธีการตรวจประเมิน

๕.๑ สถาบันฝึกอบรมประสงค์จะขอรับการตรวจประเมินแผนงานฝึกอบรมสาขาใด ให้ส่งรายงานการประเมินตนเอง (self assessment report: SAR) ประกอบด้วยองค์ประกอบตามมติการประเมินในข้อ ๔ พร้อมกับข้อมูลสังเขปขององค์กร (organization profile) และแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตร ไปยังราชวิทยาลัยที่กำกับดูแลการฝึกอบรมสาขานั้น

๕.๒ ราชวิทยาลัยส่งรายงานการประเมินตนเองและข้อมูลตาม ๕.๑ ให้แก่ผู้ตรวจประเมินหลักและผู้ตรวจประเมินร่วม เพื่อตรวจสอบและประเมินเบื้องต้นแล้วกำหนดการตรวจประเมินที่สถาบันฝึกอบรมเมื่อเห็นพ้องกันว่าข้อมูลรายงานและหลักฐานแสดงในแต่ละดัชนี ทั้งดัชนีพื้นฐาน (basic requirement) และดัชนีพัฒนาคุณภาพ (quality improvement) ที่ส่งมาให้นั้นมีความพร้อมเพียงพอต่อการรับการตรวจประเมินที่สถาบันฝึกอบรม

๕.๓ ในการตรวจประเมินที่สถาบันฝึกอบรม ให้คณะผู้ตรวจประเมินสัมภาษณ์อาจารย์ผู้รับผิดชอบแผนงานฝึกอบรม อาจารย์ประจำแผนงานฝึกอบรม แพทย์ผู้รับการฝึกอบรม ผู้บริหาร รวมทั้งนิสิต/นักศึกษา แพทย์ พยาบาล และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนตรวจเยี่ยมสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติงานบริหารเวชกรรม (เช่น หอผู้ป่วย ห้องตรวจ ห้องผ่าตัด) และปัจจัยอื่นที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกอบรม (เช่น ห้องปฏิบัติการ ห้องประชุม ห้องสมุด) โดยใช้เวลาดำเนินการ ๒ – ๓ วัน

๕.๔ จากข้อมูลรายงานและหลักฐานแสดงในแต่ละดัชนีมาตรฐาน ให้คณะผู้ตรวจประเมินลงความเห็นเป็นผลการประเมิน โดยแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

- ก) ผ่าน
- ข) ไม่ผ่าน
- ค) ยังไม่รับรอง (อยู่ระหว่างการพัฒนา) โดยให้สถาบันฝึกอบรมพัฒนาข้อมูลเพื่อรับการประเมินผลขั้นสุดท้าย

ทั้งนี้ให้คณะผู้ตรวจประเมินให้ข้อมูลป้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแผนงานฝึกอบรมนั้นแก่สถาบันฝึกอบรมเมื่อเสร็จสิ้นการตรวจประเมินด้วย

๕.๕ ให้คณะผู้ตรวจประเมินหลักสรุปผลการประเมินแต่ละขั้นตอนส่งให้ ราชวิทยาลัยและ อฟส. เพื่อพิจารณา และเมื่อผลการตรวจประเมินขั้นตอนสุดท้ายได้รับการอนุมัติแล้ว ให้รายงานและส่งผลการตรวจประเมินขั้นตอนสุดท้ายดังกล่าวไปยังแพทยสภาเพื่อพิจารณาให้การรับรองหรือยกเลิกการรับรองแผนงานฝึกอบรมนั้น ให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับจากวันที่แผนงานฝึกอบรม (มคอ.๒) ดังกล่าวได้รับการอนุมัติ

๕.๖ เมื่อแพทยสภารับรองหรือยกเลิกการรับรองแผนงานฝึกอบรมใดแล้ว เลขาธิการแพทยสภาจะแจ้งผลให้ราชวิทยาลัยและสถาบันฝึกอบรมนั้นทราบภายใน ๒ เดือนนับแต่วันที่แพทยสภามีมติดังกล่าว

๖. ค่าใช้จ่ายในการตรวจประเมิน

๖.๑ ให้สถาบันฝึกอบรมที่ขอรับการตรวจประเมินแผนงานฝึกอบรมแต่ละแผน รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการตรวจประเมิน ดังนี้

ก) ค่าธรรมเนียมการตรวจประเมินและรับรองแผนงานฝึกอบรมตามที่แพทยสภากำหนด (ตามประกาศแพทยสภาที่ ๓๒/๒๕๖๗ เรื่อง อัตราค่าธรรมเนียมนอกเหนือจากที่ประกาศท้ายกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๖๗ ลำดับที่ ๑๕ กำหนดค่าธรรมเนียมการเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา ข้อ ๑๔.๑ หลักสูตรหนังสืออนุมัติฯ วุฒิบัตรฯ และอนุสาขา (หลักสูตร/สถาบันละ) ๑๐,๐๐๐ บาท) โดยให้ราชวิทยาลัยที่กำกับดูแลการฝึกอบรมสาขานั้นเรียกเก็บจากสถาบันฝึกอบรม แล้วให้ราชวิทยาลัยนำส่งค่าธรรมเนียมดังกล่าวให้แก่แพทยสภา พร้อมการส่งผลการตรวจประเมินขั้นต้นสุดท้ายเพื่อขอให้แพทยสภารับรองหรือยกเลิกการรับรองแผนงานฝึกอบรมนั้น

ข) ค่าใช้จ่ายของผู้ตรวจประเมินหลัก ประกอบด้วย

(๑) ค่าเดินทางตามที่จ่ายจริง โดยรถยนต์โดยสาร และ/หรือ เครื่องบินชั้นประหยัด

(๒) ค่าเบี้ยเลี้ยงผู้ตรวจประเมินหลักคนละ ๒,๐๐๐ บาทต่อวัน

(๓) ค่าที่พักตามที่จ่ายจริง

๗. คุณสมบัติของผู้ตรวจประเมินหลัก

๑ เป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมการเป็นผู้ตรวจประเมินคุณภาพสถาบันของแพทยสภา

๒ เป็นผู้ที่ผ่านการเป็นผู้ตรวจประเมินร่วมในการตรวจประเมินแผนงานฝึกอบรมไม่น้อยกว่าสองครั้ง

๓ เป็นผู้มีความเข้าใจแผนงานฝึกอบรม/หลักสูตรของแผนงานฝึกอบรมที่ตรวจประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานเวชบัณฑิตศึกษาของสหพันธ์แพทยศาสตรศึกษาโลก ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่แพทยสภารับรองแล้ว

๔ เป็นสมาชิกของราชวิทยาลัยนั้นๆ

แพทยสภาแต่งตั้งผู้ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวเป็นผู้ตรวจประเมินหลักโดยมีอายุห้าปีและให้ต่ออายุได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่แพทยสภากำหนด